

NATUURGETROUWE
DIERENPORTRETTELEN VAN
TONNY DE HEER

Tekst ESTHER VAN MIDDENDORP | Fotografie OTTO KALKHOVEN

‘**HOUT**
BEPAALT
ONDERWERP’

Zorgvuldig geselecteerde houten panelen, liefdevol gladgeschuurd, vormen het decor voor de handgeschilderde dierenportretten van Tonny de Heer. Het hout is niet zomaar de lijst of achtergrond. Het stuurt Tonny bij het bepalen welk dier ze zal schilderen, en in welke houding.

Het hout bepaalt de positie waarin de uil wordt afgebeeld.

De dierenportretten worden tot in detail uitgewerkt, Tonny leerde zichzelf de kunst van het fijschilderen.

Uren kan Tonny bezig zijn. "Het liefst stop ik niet."

Tonny: "Ik begin altijd met ogen, daarna volgt de rest vanzelf."

gat voor een specht, of een natuurlijk 'stammetje' waar een poot op kan rusten." Zo speelt Tonny met duidelijk zichtbare jaarringen, die ze gebruikt als lijntje waar ze haar vogels op laat zitten. Of de rand van het hout, waar nog net de nagels van een koolmees overheen grijpen alsof hij zich vasthoudt. En met de kleuren in het hout, die de positie en houding en vaak zelfs de keuze van het dier bepalen.

Zeven jaar geleden 'ontdekte' Tonny houten panelen. "Schilderen deed ik als kind al. En hoewel het me soms aan tijd ontbrak door de drukte van onze eigen zaak, ons gezin of onze paarden, die we tot 2015 hielden op een boerderij in Friesland, het heeft altijd een rol gespeeld in mijn leven. Ik schilderde op doek of papier

Het hout geeft voor mij aan wat erop moet komen. De vorm, de kleur, het lijnenspel, noesten. Zij bepalen het onderwerp. Dat klinkt heel zweverig, maar dat ben ik absoluut niet. Maar een noest bijvoorbeeld geeft mij het perfecte

De grillige vorm van dit paneel is de perfecte omlijsting voor deze frisling.

Zo bescheiden als ze zelf is, zo enthousiast zijn anderen. Zelfs zo enthousiast dat kennissen voor Tonny een stand regelden op de ambachtelijke markt op Ameland. “Dat was de eerste keer dat we op een fair stonden. Voor de markt goed en wel begon hadden we al een stuk of zes panelen verkocht. En in de loop van de dag vloog de helft van het werk over de toonbank. Gelukkig waren de meeste kopers zo aardig om hun aankoop tot het eind van de dag te laten hangen, anders hadden we maar een kale kraam gehad”, herinnert Hans zich nog levendig. “Euforisch gingen we naar huis.”

NAAR EIGEN TEVREDENHEID

Vrijwel dagelijks rond 10 uur neemt Tonny plaats achter haar schildersezel. Het komt vaak voor dat ze daar de rest van de dag doorbrengt. Hans: “Als ze bezig is, wil ze het liefst ongestoord doorgaan. Ze zit ook altijd vol ideeën en die wil ze allemaal nog uitvoeren.” Tonny schildert met acrylverf. “Deze verf trekt in het onbewerkte hout. Ik wil ook dat het daar een onderdeel van wordt. Dat er geen dikke laag verf op het hout komt te liggen.”

De schilderijen van Tonny zijn realistisch en zeer fijn geschilderd. “Toen ik op houten panelen ging schilderen, had ik het gevoel dat ik robuuster moest gaan schilderen. Ik heb toen bij Nanouk Weijnen een workshop gevolgd, de enige cursus die ik ooit heb gedaan. Tijdens

Voor een indruk van het werk van Tonny, en ook haar andere producten, kunt u een kijkje nemen op haar website. Tonny werkt ook in opdracht.

TONNY DE HEER

www.heerenpleats.nl
heertonny@hotmail.com
Tel: 06 – 36 14 65 16

de workshop stond ik toch weer te priegelen. Nanouk bevestigde wat ik eigenlijk wel wist: ‘Dit is jouw stijl. Dit hoort bij jou.’”

Ze vervolgt: “Ik ben heel kritisch op mijn eigen werk. Het komt wel voor dat ik een dier geschilderd heb waar ik niet tevreden over ben. Vaak hang ik nieuw werk op in de kamer om er van een afstandje naar te kunnen kijken. En als ik niet blij ben, pak ik het nog wel eens terug om er verder aan te werken. Lukt dat niet, dan haal ik de verf weer van het paneel af. Op dat paneel komt dan een ander dier. Een hele nieuwe ronde.” Pas als Tonny helemaal tevreden is, werkt ze haar schildering af met een matte Zweedse beits. “Ik heb lang gezocht naar een beits die niet glom. Het moet die natuurlijke uitstraling behouden.”

BOVEN Een duidelijk zichtbare jaarring vormt de lijn waarop de putter zit. **RECHTS** “Details aanbrengen in donkere kleuren is een geweldige uitdaging. Dat vind ik erg leuk om te doen”, aldus Tonny.

en had mezelf de kunst van het fijnschilderen eigen gemaakt. Dat past het beste bij mij. Ik heb altijd dieren geschilderd. Mensen vind ik leuk, maar dieren vind ik vele malen leuker.” Ze vervolgt: “Toevallig lag er zeven jaar geleden een oud eiken paneel bij ons thuis. Ik besloot eens te proberen of ik daarop een dier kon schilderen. En toen wist ik het direct. Natuur op natuur, dat is het voor mij.”

In de schuur ligt een verse voorraad hout. Toevallig net gehaald bij het favoriete adresje van Tonny in Friesland. “Hout uitzoeken, dat is voor mij een feestje. Alleen de geur al. En als ik dan al die mooie vormen zie, dan bruisen de ideeën.” De soorten verschillen, eik, beuk, berk, met en zonder barst. Ronde, vierkante, rechthoekige panelen. En panelen die later pas op maat gezaagd zullen gaan worden. Al het hout heeft al jaren liggen drogen voordat Tonny erop kan en wil schilderen. “Het mag niet meer trekken en scheuren.” Maar voordat ze op het hout kan gaan schilderen, is het eerst al een paar maal in handen geweest van Tonny’s echtgenoot Hans. Hij schuurt het hout tot het spiegelglad is. “Eerst met de bandschuurmachine, daarna nog een aantal keren met een gewone schuurmachine. Tot het superglad is.”

BESCHIEDEN

De reacties op Tonny’s panelen waren én zijn lovend en vol bewondering. Tonny voelt zich

daar nog steeds wat ongemakkelijk bij. “Behalve als het van kinderen komt. Die kunnen zo oprecht en eerlijk reageren. Als zij roepen dat ze iets mooi vinden, dan kan ik daar enorm van genieten”, vertelt ze. Waar die onzekerheid vandaan komt, kan ze niet goed duiden. “Ik ben altijd bang dat ik iemand teleurstel.” Dat dat niet gebeurt, blijkt wel uit het feit dat bij al haar werken in opdracht de garantie dat wanneer de opdrachtgever niet tevreden is hij het werk niet hoeft te kopen, nog nooit van toepassing is geweest. Tonny: “Ik stuur altijd foto’s als ik bezig ben, maar het is moeilijk om een realistische foto te maken. Vaak hoor ik achteraf: ‘In het echt is het nog veel mooier.’” Gelukkig houdt haar bescheidenheid Tonny niet tegen om te blijven schilderen. “Ik heb nog zo veel ideeën.” Om diezelfde reden kan ze haar werk zonder problemen verkopen. “Dan heb ik weer ruimte voor nieuw werk”, klinkt het opgetogen.

